

در نازی آباد ماهی‌های قرمز ۵۰۰ و ۷۰۰ تومان هستند؛ سیر و سمنو و سنجد و سماق در ظرف‌های خیلی کوچک پلاستیکی ریخته شده و هزار تومان قیمت دارند.

نوروز از نازی آباد تا نیاوران؛

«ادیم زمین، سفره عام اوست/ چه دشمن بر این خوان یغما، چه دوست»؛ در گذشته‌ها این بیت از سعدی را بر حاشیه سفره‌های هفت‌سین قلم‌کار با خطی خوانا می‌نوشتند؛ یعنی پوست خوش‌بوی سرخ‌رنگ و همه نعمت‌ها، هم برای دشمن گسترده است و هم برای دوست.

حالا هم باز نوروز است؛ از هر قشر و طبقه و با هر مذهبی که باشی باز هم هفت‌سین پهن می‌کنی. چه سفره‌ات کوچک و ارزان باشد؛ چه بزرگ و مجلل. این سفره‌های مشترک برای هر خانواده چقدر آب می‌خورد؟ قیمت سفره‌های هفت‌سین هم مانند همه سفره‌های دیگر برای مردم بسیار گسترده و متفاوت است. سه سطح متفاوت بسیار ارزان، متوسط و بسیار گران برای هفت‌سین‌های ایرانی وجود دارد.

نازی‌آباد؛ هفت‌سین‌های کوچک اما نوستالژیک

منطقه ۱۶ تهران، نازی‌آباد است؛ در این محله تلاش شده تا رنگ‌بوی سفره هفت‌سین خانواده‌هایی که دست‌شان تنگ‌تر است، دیده شود. برخی گل‌فروشی‌ها و بقالی‌ها و میوه‌فروشی‌های این محله، مثل همه محله‌های دیگر، سبزه و ماهی و سیر سبزشده و... جلوی مغازه‌ها چیده‌اند. با فروشنده‌ها و خریداران هم‌کلام می‌شوم. قیمت‌ها را از مغازه‌داران و خریداران می‌پرسم؛ مغازه‌داران مثل همیشه گلایه دارند: «وضع خراب است...»؛ «کساد است...» و... ماهی‌های قرمز ۵۰۰ و ۷۰۰ تومان هستند؛ سیر و سمنو و سنجد و سماق در ظرف‌های خیلی کوچک پلاستیکی ریخته شده است و هرکدام هزار تومان قیمت دارند. سبزه‌هایی در ظرف‌های سفالی کوچک هستند و دو تا چهار هزار تومان فروخته می‌شوند. احتمالاً اگر کسی بخواهد همه سفره‌اش را از این مغازه‌ها بخرد باید سر جمع حدود ۱۵ تا ۲۰ هزار تومان خرج کند.

خانم‌ها با دخترهایشان جلوی این مغازه‌ها جمع شده‌اند و بلوایی است. از آنها می‌پرسم وسایل هفت‌سین‌تان را از اینجا می‌خرید؟ بیشتر آنها یک جواب دارند: «لطف هفت‌سین به این است که خودمان تهیه‌اش کنیم. سبزه را خودمان می‌کاریم. سمنو را هم خودمان می‌پزیم؛ تخم‌مرغ‌ها را بچه‌ها رنگ می‌کنند. سفره را می‌اندازیم و سنجد و سکه‌های نو و کمی سرکه و سیب هم که خرجی ندارد. مهم این است که این سفره انداخته شود».

اینجا تنها مردمانی هستند که خودشان تمام قد سفره‌ها را تهیه می‌کنند، برعکس مناطق شمالی شهر که یک نفر را به‌عنوان طراح داخلی استخدام می‌کنند تا برای‌شان سفره‌آرایی کند و برعکس مناطق مرکز تهران که همه‌چیز را آماده تهیه می‌کنند.

هفت‌تیر؛ فوری فوتی و آماده

اینجا یکی از شلوغ‌ترین مناطق پایتخت است. مرکز شهر و مردم طبقه متوسط. اینجا هم مغازه‌های مختلف هفت‌سین‌هایی را برای فروش گذاشته‌اند. هرچند کمی با نازی‌آباد فرق دارد. اینجا به‌جای ظرف‌های پلاستیکی، ظروف یک‌دست زیبایی در طرح‌ها و رنگ‌های متنوع برای فروش گذاشته شده است. این ست‌ها آینه و تنگ ماهی و جعفرانی هم دارد. حتی اینجا تخم‌مرغ‌های رنگ‌شده هم برای فروش گذاشته شده است.

قیمت‌ها را می‌پرسم؛ ظروف یک‌دست برای سفره هفت‌سین بین ۵۰ تا ۲۵۰ هزار تومان قیمت دارند. ماهی‌های قرمز دانه‌ای هزار و ۵۰۰ تا چهار هزار تومانند. بسته‌های ۳۰۰ گرمی سمنو، سه هزار تومان فروخته می‌شوند. پاکت‌های ۱۵۰ گرمی سنج، حدود پنج هزار تومان. یک بوته سیر درون کیسه‌ای کوچک هزار و ۵۰۰ تومان است؛ اینجا حتی حاجی‌فیروزهای عروسکی کوچکی فروخته می‌شود که بین هفت تا ۱۰ هزار تومان قیمت دارند. تنگ‌های ماهی بین ۲۰ تا ۵۰ هزار هستند و سبزه‌های آماده در سه قیمت پنج، هفت و ۹ هزار تومانی آماده رفتن به سفره‌های مردم. اگر همه سفره‌تان را از این مغازه‌ها بخرید، باید چیزی بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار تومان خرج کنید.

اما اینجا فروشی‌های دیگری هم برای هفت‌سین وجود دارد؛ مثلاً خزنده‌ها. لاک‌پشت‌های تزئینی خارجی در بازار از ۱۵ هزار تومان آغاز می‌شود و تا ۲۰ هزار تومان هم معامله می‌شود. هرچند بسیاری درباره استفاده از آنها در محیط‌های خانگی هشدارهایی دادند؛ اما بازارش آن‌قدر داغ هست که کسی به این هشدارها دقت نکند. مارها گونه دیگری از خرنده‌ها هستند که برای هفت‌سین فروخته می‌شوند. قیمت این مارها هم بسته به اندازه‌شان از هشت هزار تومان آغاز می‌شود؛ مارهایی که فروشنده‌ها می‌گویند نیش نمی‌زنند.

از مردان و زنانی که برای خرید آمده‌اند، می‌پرسم آیا خرید هفت‌سین‌شان را از همین‌جا انجام می‌دهند یا خودشان سفره‌ها را آماده می‌کنند؟ بیشترشان زن و شوهرند؛ می‌گویند: نه وقت دارند خودشان سبزه بکارند و تخم‌مرغ رنگ کنند نه حوصله. وقتی آماده‌اش هست چرا خودشان را به زحمت بیندازند؟ می‌گویند ترجیح می‌دهند کمی هزینه کنند؛ اما خیلی هم وارد ماجرای درست‌کردن هفت‌سین نشوند. هرچند از قیمت‌ها گلایه دارند و چندان راضی نیستند؛ اما می‌گویند چاره‌ای نیست، بهتر است این خرید را انجام دهند.

نیاوران و دیزاینرها

مغازه‌های لوکس‌فروشی محل فروش وسایل سفره هفت‌سین است. اینجا مردم بیش از آنکه به سیب و سرکه و سماق و... توجه کنند، به آرایش سفره و ظروفی که قرار است سین‌ها در آن قرار بگیرد اهمیت می‌دهند. وارد یکی از مغازه‌ها می‌شوم. میان مشتری‌ها مردی هم هست که در حال انتخاب ظرف‌های مختلف است. به او نزدیک می‌شوم و می‌پرسم: شما تنها سفره‌تان را می‌چینید؟ مادر، خواهر یا همسرتان کمک‌تان نمی‌کنند؟ می‌خندد و می‌گوید «من برای خودم انتخاب نمی‌کنم؛ من طراح داخلی هستم؛ برای این کار پول می‌گیرم». می‌پرسم: «یعنی برخی خانواده‌ها برای سفره هفت‌سین، طراح داخلی استخدام می‌کنند؟ و شما این کار را می‌کنید؟ چقدر دستمزد می‌گیرید؟» مرد که همچنان سرگرم نگاه‌کردن به ظرف و ظروف است، می‌گوید: پیش‌تر تنها برای چینش خانه و طراحی داخلی اتاق‌ها و البته سفره عقد کار می‌کرده؛ اما چند سالی است که مشتری‌ها برای نوروز و سفره هفت‌سین هم به سراغش می‌آیند. دستمزدش بین پنج تا ۱۵ میلیون تومان است و خودش از روی مشتری تشخیص می‌دهد چه نرخی را پیشنهاد بدهد.

از او می‌پرسم: وقتی برای طراحی تا ۱۵ میلیون تومان هزینه می‌کنند، خود سفره چقدر خرج برمی‌دارد؟

آقای طراح توضیح می‌دهد: بستگی دارد؛ ممکن است صد میلیون تومان، ممکن است تا ۳۰۰ میلیون تومان. حداقل گران‌ترین سفره‌ای که من انداخته‌ام، حدود ۳۰۰ میلیون تومان آب خورد.

مگر چه چیزی دارد این سفره‌ها که ۳۰۰ میلیون تومان می‌شود؟

مثلاً فرض کنید یکی از وسایلی که قرار است سر سفره هفت‌سین باشد، سکه است. خب، به اعتبار اینکه وارد سال ۱۳۹۶ می‌شویم، در جام سکه ۹۶ سکه تمام بهار آزادی ریختیم. این خانواده دوست داشتند، سفره‌شان با طلا آرایش شود؛ برای همین روی ترمه زری‌دوزی که هفت‌سین را چیدیم، زنجیری بسیار دراز از طلا سفارش دادیم و این ریسمان طلائی را بین ظروف حرکت دادیم. خود ظروف همه سفارش داده شدند و از فرانسه آمدند.

کمی ذوق‌زده می‌شود و می‌گوید: سفره شاهانه‌ای بود. واقعا خودم لذت بردم.

کمی گیج و کمی متعجب از مغازه بیرون می‌آیم؛ شعر حافظ با من است: «صلاح کار کجا و من خراب کجا/ بین تفاوت ره از کجاست تا به کجا»

منبع/ روزنامه شرق

برچسب ها: [نوروز](#) [1]